

Opracowano na podstawie Dz. U. z 2014 r. poz. 1863, z 2015 r. poz. 1359, z 2016 r. poz. 195.

U S T A W A

z dnia 5 grudnia 2014 r.

o Karcie Dużej Rodziny¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, zwanej dalej „Kartą”, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy.

2. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Art. 2. 1. Karta jest dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej.

2. Karta poświadcza prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień ustalonych w trybie określonym w niniejszej ustawie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

Rozdział 2

Prawo do posiadania Karty

Art. 4. 1. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych oraz ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:
  - a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
  - b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego– w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4;
- 3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.²⁾).

3. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

4. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Art. 5. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, który jest:

- 1) osobą posiadającą obywatelstwo polskie, mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 154, 866 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 619, 1188 i 1198. Tekst jednolity nie uwzględnia zmiany ogłoszonej w Dz. U. z 2012 r. poz. 1519.

rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3) mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom jego rodziny w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 6. 1. Rodzic, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania mimo wystąpienia zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia, z zastrzeżeniem art. 4 ust. 3 i 4.

2. Małżonek rodzica, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania mimo wystąpienia zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia, chyba że rodzic zmarł, utracił prawo do posiadania Karty lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód.

3. Dziecko, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania odpowiednio przez okres, o którym mowa w art. 4 ust. 1, mimo utraty tego uprawnienia przez rodzica lub zmniejszenia się liczby dzieci, które wchodziły w skład rodziny wielodzietnej.

4. W przypadku gdy rodzicowi posiadającemu Kartę urodziło się dziecko lub rodzic ten przyjął dziecko w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, dziecko to nabywa prawo do posiadania Karty mimo utraty tego uprawnienia przez pozostałe dzieci z danej rodziny wielodzietnej.

Art. 7. 1. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o przyznanie Karty, a przed jej wydaniem, członek rodziny wielodzietnej przestał spełniać wymagania konieczne do posiadania Karty, pozostali członkowie rodziny wielodzietnej nie tracą prawa do posiadania Karty.

2. Karta oraz jej duplikat nie podlegają wydaniu członkowi rodziny wielodzietnej, który po złożeniu wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu, a przed ich wydaniem, przestał spełniać wymagania konieczne do posiadania Karty.

Art. 8. W przypadku zbiegu praw do posiadania Karty członkowi rodziny wielodzietnej przyznaje się jedną Kartę.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie przyznania Karty

Art. 9. 1. Kartę przyznaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

2. Wójt, o którym mowa w ust. 1, nadaje numer Karty.

3. Przyznanie Karty nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

4. Odmowa przyznania Karty następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Wójt może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę będącą pracownikiem jednostki organizacyjnej gminy, na wniosek kierownika tej jednostki, do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy.

Art. 10. 1. Karta oraz jej duplikat są przyznawane i wydawane na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

2. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

3. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu może złożyć w imieniu członków rodziny wielodzietnej członek rodziny wielodzietnej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku o przyznanie Karty lub jej duplikatu oraz do odebrania Karty lub jej duplikatu w imieniu członków rodziny wielodzietnej wskazanych we wniosku.

4. Składając wniosek o przyznanie Karty, przedstawia się oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających prawo do przyznania Karty, w szczególności:

- 1) w przypadku rodzica – dokument potwierdzający tożsamość oraz oświadczenie, że rodzic nie jest pozbawiony władzy rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;
- 2) w przypadku małżonka rodzica – dokument potwierdzający tożsamość oraz akt małżeństwa;
- 3) w przypadku dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia – akt urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość;
- 4) w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość oraz oświadczenie o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
- 5) w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość oraz orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 6) w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – postanowienie o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 7) w przypadku osób przebywających w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – oświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

5. W przypadku osób, o których mowa w art. 5 pkt 2, składając wniosek o przyznanie Karty, poza dokumentami, o których mowa w ust. 4, okazuje się dokument potwierdzający prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Oświadczenia zawarte we wniosku oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 4 i 7, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie

falszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

7. Składając wniosek o wydanie duplikatu Karty, przedstawia się dokument potwierdzający tożsamość oraz, w przypadku dziecka w wieku do ukończenia 18. roku życia, odpis aktu urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość.

8. Wójt sporządza i uwierzytelnia kopie przedstawionych dokumentów.

9. Przedstawienie dokumentów, o których mowa w ust. 4, 5 i 7, nie jest wymagane, w przypadku gdy wójt może bezpłatnie uzyskać dostęp do danych niezbędnych do ustalenia prawa do posiadania Karty, dane te są mu znane z urzędu lub możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza.

9a. Wniosek i dokumenty, o których mowa w ust. 4, 5 i 7, mogą być składane drogą elektroniczną wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

[10. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składany w formie dokumentu elektronicznego opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.]

<10. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składany w postaci elektronicznej uwierzytelnia się przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).>

Nowe brzmienie ust. 10 i dodane ust. 12–14 w art. 10 wejdzie w życie z dn. 1.04.2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 195).

11. W przypadku gdy wniosek o przyznanie Karty lub jej duplikatu jest składany w formie, o której mowa w ust. 10, do wniosku dołącza się elektroniczne kopie dokumentów, o których mowa w ust. 4, 5 i 7, po uwierzytelnieniu ich przy użyciu mechanizmów określonych w ust. 10.

<12. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej uwierzytelnianego przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie

imion, nazwiska, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej.

13. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy wnioskodawcą a członkami rodziny wielodzietnej.

14. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku wnioskodawca wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.>

Art. 11. 1. Karta jest przyznawana:

- 1) rodzicowi oraz małżonkowi rodzica – na czas nieokreślony;
- 2) dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia – do ukończenia 18. roku życia;
- 3) dziecku powyżej 18. roku życia – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z zaświadczeniem lub oświadczeniem, o których mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;
- 4) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia – na okres ważności orzeczenia;
- 5) dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 6) osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

2. W przypadku osób, o których mowa w art. 5 pkt 2, Karta jest przyznawana odpowiednio na okres, o którym mowa w ust. 1, nie dłużej jednak niż na okres

wynikający z dokumentu potwierdzającego prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 6, Karta jest ważna wraz z dokumentem potwierdzającym pobieranie nauki w szkole lub szkole wyższej.

Art. 12. 1. Zmiana danych zawartych w Karcie oraz zmiana miejsca zamieszkania wymaga przyznania nowej Karty.

2. W przypadku gdy Karta zostanie zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona, wójt wydaje duplikat Karty.

Art. 13. 1. Karta jest przyznawana bezpłatnie.

2. Wydanie duplikatu Karty podlega opłacie w wysokości 9,21 zł.

3. Jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności, w szczególności dotyczące sytuacji materialnej lub zdrowotnej rodziny wielodzietnej, wójt może, na umotywowany wniosek, zwolnić członka rodziny wielodzietnej z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wójt nie wydaje decyzji administracyjnej.

5. Odmowa zwolnienia z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 2, następuje w drodze decyzji administracyjnej

6. Wpływy z opłaty, o której mowa w ust. 2, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 14. Wójt, przyznając Kartę, informuje członka rodziny wielodzietnej o:

- 1) przysługujących mu uprawnień przez wskazanie strony internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny, na której jest zamieszczony wykaz uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych posiadającym Kartę;
- 2) obowiązku niezwłocznego powiadomienia o wystąpieniu zmian mających wpływ na prawo do posiadania Karty, zmian danych zawartych w Karcie lub zmiany miejsca zamieszkania.

Art. 15. W przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do posiadania Karty, zmian danych zawartych w Karcie lub zmiany miejsca zamieszkania członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta, który przyznał Kartę.

Art. 16. 1. W przypadku stwierdzenia przez wójta utraty prawa do posiadania Karty lub przyznania Karty z naruszeniem przepisów ustawy członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego jej zwrotu.

2. Nie stwierdza się utraty prawa do posiadania Karty, w przypadku gdy Karta utraciła ważność.

3. Stwierdzenie utraty prawa do posiadania Karty lub przyznania Karty z naruszeniem przepisów ustawy następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 17. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, oraz w przypadku konieczności przyznania nowej Karty lub wydania jej duplikatu dotychczas posiadana Karta podlega zwrotowi i unieważnieniu przez wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

2. W przypadku braku możliwości zwrotu Karty z uwagi na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 12 ust. 2, osoba składająca wniosek o wydanie duplikatu Karty składa oświadczenie o braku możliwości zwrotu Karty.

Art. 18. 1. Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia:

- 1) produkcję blankietów Kart, personalizację blankietów Kart oraz dystrybucję Kart;
- 2) system teleinformatyczny, za pomocą którego są wykonywane czynności związane z realizacją ustawy.

2. Minister właściwy do spraw rodziny dokonuje wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może dokonać wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Wójt realizuje ustawę za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 19. Minister właściwy do spraw rodziny pozyskuje za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, dane o realizacji ustawy za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca – w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia – w terminie do dnia 15 lutego roku następnego, w szczególności w zakresie:

- 1) liczby przyznanych Kart;
- 2) liczby rodzin wielodzietnych posiadających Karty;

- 3) liczby dzieci wchodzących w skład rodzin wielodzietnych posiadających Karty;
- 4) wydatków poniesionych na realizację ustawy;
- 5) informacji niezbędnych do ustalenia kosztów obsługi zadań gminy związanych z przyznaniem Karty;
- 6) informacji o przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego uprawnieniach dla członków rodzin wielodzietnych.

Art. 20. 1. Wojewoda, o którym mowa w art. 24 ust. 3, oraz organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 24 ust. 4, przekazują ministrowi właściwemu do spraw rodziny, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, informacje na temat negocjacji przeprowadzonych z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów oraz umów zawartych z tymi podmiotami.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca – w terminie do dnia 15 lipca danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia – w terminie do dnia 15 stycznia roku następnego.

Art. 21. 1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy wójt oraz minister właściwy do spraw rodziny mogą przetwarzać następujące dane osób ubiegających się o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) data urodzenia;
- 3) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer PESEL;
- 6) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL;
- 7) stan cywilny;
- 8) obywatelstwo;
- 9) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny;
- 10) rodzaj szkoły, do której uczęszcza dziecko;
- 11) rodzaj i stopień niepełnosprawności;

- 12) informacja o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej;
- 13) orzeczenie sądu o odebraniu lub ograniczeniu władzy rodzicielskiej;
- 14) dochody członków rodziny wielodzietnej – w przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 3;
- 15) adres poczty elektronicznej i numer telefonu osoby składającej wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu – o ile je posiada.

2. Administratorami danych osobowych przetwarzanych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy są wójt oraz minister właściwy do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może udostępnić mechanizm weryfikacji numerów i statusów wydanych Kart instytucjom oraz podmiotom, które przyznały uprawnienia na rzecz rodzin wielodzietnych na podstawie ustawy, w zakresie niezbędnym do udzielenia tych uprawnień.

4. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane przez okres 1 roku od dnia utraty prawa do korzystania z Karty, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym Karta nie została przyznana, które przetwarza się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja odmawiająca prawa do Karty stała się ostateczna.

5. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przetwarzania, o których mowa w ust. 4.

Art. 22. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób unieważnienia Karty oraz wzory:

- 1) Karty,
- 2) wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu,
- 3) znaku „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”,
- 4) logo rodziny wielodzietnej

– uwzględniając konieczność odpowiedniego zabezpieczenia Karty oraz ujednoczenia procedur w sprawach o przyznanie Karty, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia szerokiej rozpoznawalności logo rodziny wielodzietnej i znaku „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Rozdział 4

Przyznanie uprawnień przysługujących na podstawie Karty

Art. 23. 1. Uprawnienia przysługujące na podstawie Karty mogą być przyznane przez:

- 1) instytucje podległe właściwym ministrom;
- 2) podmioty inne niż określone w pkt 1, na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1.

2. W przypadku przyznania członkom rodzin wielodzietnych uprawnień przez instytucje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wykaz tych uprawnień oraz instytucji je przyznających jest niezwłocznie przekazywany ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

Art. 24. 1. Przyznanie członkom rodzin wielodzietnych uprawnień przez podmioty, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, następuje na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw rodziny. Umowa określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) uprawnienia przysługujące na podstawie Karty;
- 3) zasady i warunki rozwiązania umowy;
- 4) okres, na jaki jest zawierana umowa.

2. Zawierając umowę z podmiotem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw rodziny bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) potencjał podmiotu do przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych w odniesieniu do uwarunkowań branży, w której działa ten podmiot, w tym liczbę podmiotów działających w tej branży oraz uzyskiwane przez nie marże, oraz zakres prowadzonej przez ten podmiot działalności;
- 2) uprawnienia przyznawane na rzecz członków rodzin wielodzietnych w zakresie podstawowej działalności podmiotu;
- 3) przewidywany wpływ przyznawanych uprawnień na sytuację ekonomiczną rodzin wielodzietnych;
- 4) gwarancję preferencyjnego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności oferowanych przez ten podmiot.

3. Umowy, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać wojewodowie na podstawie porozumienia zawartego z ministrem właściwym do spraw rodziny.

4. Minister właściwy do spraw rodziny może zlecić, w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, 1138 i 1146), zawieranie umów, o których mowa w ust. 1, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 3 lat działalność na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie.

5. Minister właściwy do spraw rodziny, wojewoda, o którym mowa w ust. 3, oraz organizacja pozarządowa, o której mowa w ust. 4, mogą odmówić zawarcia z podmiotem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, umowy albo rozwiązać z nim umowę, w szczególności ze względu na sprzeczność oferowanych towarów lub usług z promowaniem modelu rodziny wielodzietnej oraz jej pozytywnego wizerunku.

Art. 25. 1. Wykaz uprawnień oraz instytucji albo podmiotów, o których mowa w art. 23 ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny zamieszcza na stronie internetowej urzędu go obsługującego.

2. Wykaz jest aktualizowany każdorazowo w przypadku zmiany uprawnień lub instytucji albo podmiotów, które uprawnienia te przyznały.

Art. 26. 1. Podmioty, które na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1, przyznają uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, oraz podległe właściwym ministrom instytucje, w których zostały przyznane członkom rodzin wielodzietnych uprawnienia, mają prawo zweryfikować tożsamość osoby posługującej się Kartą na podstawie okazanego przez nią dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Podmioty oraz instytucje, o których mowa w ust. 1, mają prawo posługiwać się, w szczególności w materiałach reklamowych oraz informacyjnych, znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Art. 27. 1. Rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa mogą uchwalić samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych.

2. Rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa, przyjmując program, o którym mowa w ust. 1, określają w szczególności:

- 1) zakres podmiotowy programu;
- 2) zakres uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych;
- 3) zasady realizacji programu.

3. Przyjmowanie i realizacja samorządowych programów, o których mowa w ust. 1, jest zadaniem własnym samorządu terytorialnego.

Art. 28. W przypadku gdy w gminie, powiecie lub województwie jest wprowadzony samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, gmina, powiat lub województwo może wykorzystać Kartę jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych odpowiednio w gminie, powiecie lub województwie uprawnień dla członków rodzin wielodzietnych.

Art. 28a. Informacje o przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego uprawnieniach dla członków rodzin wielodzietnych jednostki te przekazują, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

Rozdział 5

Zasady finansowania zadań wynikających z ustawy

Art. 29. 1. Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty należy do zadań z zakresu administracji rządowej.

2. Koszt realizacji ustawy przez gminy związany z przyznaniem Karty jest finansowany ze środków budżetu państwa.

3. Podziału dotacji celowej z budżetu państwa na poszczególne gminy dokonują wojewodowie.

4. Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznaniem Karty wynosi 13,40 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie.

5. W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi 2,68 zł za przyznanie Karty.

6. Koszt realizacji ustawy przez gminę za wydanie duplikatu Karty wynosi 1,34 zł.

7. Koszty realizacji ustawy przez wojewodów albo organizacje pozarządowe związane z zawieraniem umów, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy, są

finansowane w wysokości nie wyższej niż 3000 zł miesięcznie w danym województwie.

8. Koszt uprawnień udzielonych przez instytucje podległe właściwym ministrom jest finansowany z budżetów tych instytucji lub budżetów dysponentów właściwych części budżetowych.

9. Koszt uprawnień udzielonych przez podmioty inne niż instytucje podległe właściwym ministrom, na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1, nie jest finansowany ze środków budżetu państwa.

10. Koszty związane z zawieraniem umów, o których mowa w art. 24 ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.

11. Samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych nie jest finansowany ze środków budżetu państwa.

Art. 30. 1. Kwoty, o których mowa w art. 13 ust. 2 oraz art. 29 ust. 4–6, podlegają waloryzacji od dnia 1 marca, wskaźnikiem waloryzacji równym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku poprzedzającym rok, w którym przeprowadzana jest waloryzacja. Wysokość ustalonych w ten sposób kwot zaokrągla się do pełnych groszy w górę.

2. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji, kwoty, o których mowa w ust. 1, nie mogą ulec obniżeniu.

3. Wysokość kwot, o których mowa w ust. 1, jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w terminie do końca lutego roku kalendarzowego, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

4. Pierwszą waloryzację przeprowadza się 1 marca 2016 r.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 31. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.³⁾) w art. 21 w ust. 1 w pkt 140 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 141 w brzmieniu:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644 i 1662.

„141) zwolnienie z opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny członkowi rodziny wielodzietnej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863).”.

Art. 32. W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138 oraz z 2013 r. poz. 1421 i 1650) w art. 4:

- 1) w ust. 4 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) rodzice lub małżonkowie rodziców w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863) posiadający ważną Kartę Dużej Rodziny.”;
- 2) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Do ulgi 49% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych i pospiesznych, na podstawie imiennych biletów miesięcznych, są uprawnione osoby wymienione w ust. 4 pkt 2 i 5.”.

Art. 33. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.⁴⁾) w art. 12 w ust. 7 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) członków rodziny wielodzietnej w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863) posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny.”.

Art. 34. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 268 i 1038) w art. 8:

- 1) w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) członkom rodzin wielodzietnych w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. poz. 1863) posiadającym ważną Kartę Dużej Rodziny.”;
- 2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Ulga w opłacie, o której mowa w ust. 1 pkt 1–4, wynosi 50% kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1.”;

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002 i 1101.

3) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Ulga w opłacie dla osób, o których mowa w ust. 1 pkt 5, wynosi:

- 1) w przypadku dzieci 75%,
  - 2) w przypadku rodziców i małżonków rodziców 50%
- kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1.”.

Art. 35. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1628 i 1741) w załączniku do ustawy w części II:

1) w ust. 1 w kolumnie 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) odpisy skrócone wydawane w sprawach dokumentów stwierdzających tożsamość oraz wydawane w sprawach Karty Dużej Rodziny; zwolnienie to przysługuje również cudzoziemcom, którym udzielono zezwolenia na osiedlenie się lub nadano status uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywatelom tych państw obcych, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła odpowiednie porozumienia”;

2) w ust. 21 w kolumnie 4 dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) inne zaświadczenia wydawane w sprawach Karty Dużej Rodziny”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 36. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na lata 2015–2024 na realizację ustawy przez gminy, wojewodów, ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw transportu wynosi 585,38 mln zł, z tego:

1) w 2015 r. – 72,49 mln zł, w tym:

- a) 4,79 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
- b) 0,58 mln zł na realizację ustawy przez wojewodów,
- c) 15,40 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
- d) 51,72 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny;

2) w 2016 r. – 62,89 mln zł, w tym:

- a) 2,05 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
- b) 0,58 mln zł na realizację ustawy przez wojewodów,

- c) 8,54 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - d) 51,72 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny;
- 3) w latach 2017–2024 – 56,25 mln zł (dla każdego roku), w tym:
- a) 0,46 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 0,58 mln zł na realizację ustawy przez wojewodów,
  - c) 3,49 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - d) 51,72 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny.

2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–c, pkt 2 lit. a–c, pkt 3 lit. a–c, oraz w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 5.

3. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do 15. dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczy, informację o stopniu wykorzystania środków na zadania wynikające z ustawy realizowane przez gminy.

4. Minister właściwy do spraw transportu monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d, pkt 2 lit. d, pkt 3 lit. d, i w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków przekazuje informację ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

5. W przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny zastosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu wysokości kosztów realizacji ustawy przez ograniczenie częstotliwości sporządzania sprawozdań przez gminę i pomniejszenie kwoty, o której mowa w art. 29 ust. 4.

Art. 37. Do postępowań w sprawach o przyznanie Karty Dużej Rodziny, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.⁵⁾) oraz wydanie jej duplikatu, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 38. Karty Dużej Rodziny, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zachowują ważność do końca okresu, na który zostały przyznane, o ile osoba, której Karta Dużej Rodziny została przyznana, spełnia warunki określone w przepisach dotychczasowych.

Art. 39. Umowy zawarte z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, stają się umowami w rozumieniu niniejszej ustawy i zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia lub rozwiązania.

Art. 40. Uprawnienia przyznane przez instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, stają się uprawnieniami przyznanymi na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 41. Umowa zawarta z podmiotem odpowiedzialnym za produkcję blankietów Karty Dużej Rodziny, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, personalizację blankietów Kart Dużej Rodziny, dystrybucję Kart Dużej Rodziny oraz zapewnienie systemu teleinformatycznego, za pomocą którego są wykonywane czynności związane z realizacją rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zachowuje ważność do czasu jej wygaśnięcia lub rozwiązania.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567, 598, 1004, 1146 i 1188. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 i 1548.

Art. 42. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. z wyjątkiem art. 35, który wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2015 r.